

El sonet segons Carles Riba

Anàlisi mètrica de *Tres suites i Salvatge cor*

JORDI PARRAMON *Universitat de Barcelona*

RESUM: Aquest article analitza els esquemes mètrics dels dos llibres de sonets de Carles Riba (*Tres suites i Salvatge cor*), que fan un total de 57 poemes. La primera part consisteix en una relació d'esquemes per ordre alfabètic, seguit d'un resum estadístic i uns comentaris. La segona part és un llistat de les paraules en rima, també amb uns resums estadístics i uns comentaris. S'hi destaca la preferència de C. R. pels sonets en versos octosil·làbics i, en el primer llibre, pels esquemes del sonet anglès.

PARAULES CLAU: poesia catalana, lèxic, mètrica, rima, sonet, vers

ABSTRACT: This article analyzes metric schemas of the two sonnet books written by Carles Riba (*Tres suites and Salvatge cor*), which totally are 57 poems. The first part is formed by their schema relation in alphabetical order, followed by statistic resumes and comments. The second part is a words in rhyme list, also with statistic resumes and comments. It is noted that C. R. preferred the octosyllabic verses for his sonnets and, in his first book, the English sonnet schemas.

KEYWORDS: Catalan poetry, lexicon, metrics, rhyme, sonnet, verse

Carles Riba va reunir la majoria dels seus sonets en dos llibres dedicats en exclusiva al gènere:¹ *Tres suites i Salvatge cor*. El primer, compost entre el 8 de desembre de 1930 i el 18 d'agost de 1935, en tres etapes, consta de trenta sonets agrupats, gairebé en el mateix ordre en què foren escrits, en tres seccions de deu. Els de la primera secció, *Un nu i uns ulls*, apareixen numerats en xifres romanes amb una dedicatòria en el primer; els de la segona, *Lírica de cambra*,² i els de la tercera, *Espectador*, tots tenen títol i dedicatòria.³ Pel que fa al segon llibre, compost entre el 27 de maig de 1947 i el 28 de març de 1952, conté vint-i-set sonets numerats en

1. Per al coneixement de la poesia de Riba, són indispensables els treballs de J. TRIADÚ, *La poesia segons Carles Riba* (Barcelona, 1954), i de M. BOIXAREU, *El jo poètic de Carles Riba i de Paul Valéry* (Barcelona, 1979), sense oblidar les pròpies confessions de l'autor, aplegades al volum *Sobre poesia i sobre la meua poesia* (Barcelona, 1984) i la introducció a les seves *Obres completes* de 1965 i 1984, feta per Arthur Terry.

2. Hi ha un text en prosa amb el mateix títol, publicat a la revista *D'ací i d'allà* el desembre de 1933 i incorporat a l'edició de *Tres suites* de 1993.

3. Vegeu també els comentaris als poemes de *Tres suites* a càrrec de J. Malé en el pròleg de l'edició de 1993.

xifres romanes, de l'I al XXVI, ja que el poema que porta el número XIV (pràcticament el central) és un díptic de sonets; però n'hi ha quatre que a més porten títol (dos dels quals amb dedicatòria) i tres amb lema.⁴

Aquests no són tots els sonets que va escriure l'autor, ja que al segon llibre d'*Estances* es troben cinc poesies d'aquesta forma de composició, totes en octosíl·labs i quatre d'elles amb estructura de sonet anglès (tres quartets i un aplegat); per la forma i per l'estil, es tracta d'una anticipació evident dels sonets de *Tres suites*. No es pot dir el mateix, però, dels disset sonets que s'han localitzat entre els escrits juvenils de l'autor, catorze dels quals formen un recull anomenat *Dotze damisel·les*, amb el subtítol de *Sonets galants a l'amor*,⁵ peces que encara delaten la influència modernista. Mostren també una gran varietat formal, ja que hi predominen els versos llargs, de deu i dotze síl·labes, però sense oblidar els més curts; i, pel que fa a les combinacions de rimes als quartets i als tercets, tampoc no acaben de decidir-se per un model estable.

Tornant als dos reculls que seran objecte d'aquest estudi, i per completar-ne l'història, ressenyem que el primer (des d'ara, TS) es va editar per primera vegada a La Rosa dels Vents, el 1937; després fou inclòs al volum *Obra poètica*, d'Ínsula (Madrid) el 1956, i al volum I de les *Obres completes* (poesia i narració) publicat per Edicions 62 (1965) a cura de Joan-Lluís Marfany i amb pròleg d'Arthur Terry, de nou al volum I (poesia) d'unes *Obres completes* d'Edicions 62 (1984), aquest cop a cura d'Enric Sullà i reproduint el pròleg de l'anterior, i finalment a la col·lecció «L'Escorpí» de poesia, també d'Edicions 62, a cura de Jordi Malé i Pegueroles (1993).

Pel que fa al segon recull (des d'ara, SC), va ser publicat immediatament després de la seva redacció per l'Óssa Menor, el mateix any 1952; va seguir poc després una edició bilingüe feta a Salamanca (1953); després aparegué als volums d'*Obra poètica* i *Obres completes* ja esmentats, de 1956 i 1965, a la col·lecció «L'Escorpí», d'Edicions 62 (1974), i finalment a les *Obres completes* de 1984.

Per a aquest estudi, s'han tingut en compte les darreres edicions de cada recull (TS 1993 i SC 1984), que no presenten variants respecte a les anteriors.

Quan Riba va publicar TS tenia, com a poeta, l'experiència dels dos reculls d'*Estances*, la influència dels quals és encara considerable. En aquest llibre, doncs, es mostra ja ben apartat dels seus primers assaigs modernistes i noucentistes; més aviat hi practica un tipus de "poesia pura" que l'acosta als poetes castellans del 27 (*Un nu i uns ulls* és dedicat, no pas endebades, al seu coetani Jorge Guillén), alhora

4. També en aquest cas hi ha un estudi específic d'Arthur Terry, «Some sonnets of Carles Riba», publicat a *Studies in Honour of I. González Llubera* (Oxford, 1959) i incorporat en versió catalana com a prefaci a l'edició de 1974.

5. Alguns d'aquests sonets ja eren coneguts, però el recull sencer no es va publicar fins a la segona edició (1988) de les *Obres completes* de 1984, tot demostrant com n'és de relatiu aquest títol.

que adapta els motius i les tècniques del Simbolisme francès, especialment de Mallarmé.

Tanmateix, encara no havia arribat a la plenitud com a poeta: els tres lustres que separen aquest llibre de SC, el següent recull de sonets, ho demostren. No sols modifica els esquemes bàsics d'aquesta forma poètica, sinó que el seu contingut és obert a noves experiències, més humanes: l'autor havia passat un exili, i la seva concepció de la poesia se'n va ressentir. Celebrem, doncs, que fos per portar-la a una depuració definitiva, tal com la percebem en la rotunditat de les seves últimes obres.

Notació de l'estrofisme i les rimes

La notació mètrica d'aquestes poesies es basa en el sistema d'Itsván Frank,⁶ que ja hem utilitzat en un repertori similar,⁷ amb les simplificacions oportunes que comporta un gènere de forma fixa.

Els esquemes es classifiquen per l'ordre alfabètic de les rimes, com és habitual, atribuint a cadascuna una lletra. Aquests esquemes s'identifiquen amb un número d'ordre situat a l'esquerra, que només s'anota una vegada.

La línia inferior correspon a l'esquema sil·làbic. Com que es tracta de poesies isosil·làbiques, entre les que tenen el mateix esquema de rimes s'anota el sil·labisme en ordre aritmètic decreixent i, de les que comparteixen el mateix metre, les que tenen més rimes masculines precedeixen les que en tenen menys, i amb igual nombre de rimes masculines les que les tenen en posició més avançada precedeixen les altres. Per tal de distingir-les en la notació, les rimes masculines només porten el número corresponent, però les femenines van seguides d'apòstrof. Si dues poesies o més segueixen el mateix esquema sil·làbic, a partir de la segona aquest és substituït per una línia de guions.

A la línia de l'esquema sil·làbic també figura la divisió interna entre quartets i tercets (amb dos punts, sempre al vuitè vers) i la dels quartets i tercets entre ells (al quart vers i a l'onzè, o al dotzè en els sonets d'estructura anglesa). Quan un esquema de rimes pertany alhora a l'estructura romànica i a l'anglesa, el canvi és indicat amb una línia de v (vers) entre parèntesis i amb un desplaçament de la coma de l'onzè vers al dotze o viceversa, segons els casos.

A la línia d'esquemes sil·làbics, a la dreta, s'indica l'ordre de les poesies que coincideixen en l'esquema de rimes, i les sigles del llibre i una xifra, tot això entre

6. I. FRANK: *Répertoire métrique de la poésie des troubadours*, París, 1953.

7. J. PARRAMON: *Repertori mètric de la poesia catalana medieval*, Barcelona, 1992. En aquesta obra i en l'anterior, s'explica amb més detall el sistema de notació que aquí apareix abreujat.

parèntesis, remetent a la seva situació en un recull o en l'altre. Per a la seva identificació, hi ha unes correspondències al final d'aquest estudi, on es reproduïxen numerats tots els primers versos de cada llibre, seguits dels dos exponents que els pertocquen en la notació d'esquemes.

En una tercera línia, fent columna a la dreta, es transcriuen fonèticament les rimes d'acord amb la pronúncia barcelonina.⁸ També s'hi indica l'únic cas registrat de mot-refrany, posat entre cometes juntament amb el número dels versos en què apareix. Aquestes mateixes rimes formen després les seccions del rimari, on es classifiquen segons l'ordre alfabètic següent:⁹

a b d e ε ə f g i j k l λ m n ŋ o ə p r s] t u w z ζ

A cada secció, encapçalada per la rima en transcripció fonètica, es relacionen en ordre alfabètic i escriptura ortogràfica totes les paraules on es presenta, amb indicació de la peça o les peces i del vers o dels versos on apareix.

Els casos d'homografia es resolen indicant entre parèntesis la categoria gramatical a què pertany la paraula: substantiu (S), adjectiu (A), verb (V), adverbi (Av) o preposició (P). Igualment s'han destacat aquells casos en què una paraula porta inicial majúscula per raons estilístiques o ideològiques, però separant-ne les entrades si concorre amb algun cas d'inicial minúscula, ja que són variants de la mateixa paraula.

Segueixen als esquemes sengles resums estadístics sobre les modalitats dels quartets, les modalitats dels tercets,¹⁰ la mesura dels versos i el gènere de les rimes, i l'estudi es clou amb el rimari conjunt de les obres, que inclou també un resum estadístic i un comentari de casos particulars.

8. A l'hora d'establir aquestes pronúncies, ens hem servit del *Diccionari català-valencià-balear* (DCVB), d'A.M. Alcover i F. de B. Moll, del *Diccionari ortogràfic i de pronúncia* (DOP), de Jordi Bruguera, i del *Diccionari de la rima*, de Susanna Rafart. Cal observar que el DCVB, per una banda, i el DOP i el DR, per l'altra, discrepen en qüestions de detall.

9. Segons això, en català oriental estàndard hi ha vint-i-cinc fonemes propis, dos dels quals tenen alhora valor vocàlic i consonàntic i es transcriuen de manera diferent segons la funció. Per tant, tractem com a compostos la r vibrant i les palatals africades, encara que alguns fonetistes les han incorporat al quadre de fonemes com a sons unitaris.

10. Per a la nomenclatura dels quartets, s'ha adoptat la tradicional en català: *encadenats* (abab) i *creuats* (abba); per als tercets, la que ja hem usat en el nostre *Diccionari de poètica* (Barcelona, 1998), que els classifica en *monorims* (aaa) *minvants* (aab), *simètrics* (aba), *creixents* (abb) i *dissoluts* (abc).

ESQUEMES

1.
a b a b. a b a b: c c d. e d e
7 7' 7' 7' 7 7' 7' 7' 7 7' 7' 7' 7 7' 7' 7
- 1 (SC,2)
ar, opə, i, egə, ut
2.
a b a b. a c a c: a d a. d a d
8' 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8'
- 1 (TS,29)
arə, al, ew, an
3.
a b a b. a c a c: a d d a. a a
8 8 8 8 8 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8 8
- 1 (TS,23)
or, uls, iə, umə “cor” 1, 5, 9, 13
4.
a b a b. b a b a: c c d. e d e
8' 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8'
- 1 (SC,1)
es, adə, ensi, ut, itə
5.
a b a b. b a b a: c d c. c c d
8' 8' 8' 8' 8 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8 8' 8' 8'
- 1 (TS,27)
adə, e, ans, ɔsus
6.
a b a b. c d c d: e e f. g f g
8 8' 8' 8' 8 8' 8' 8' 8' 8 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8'

8' 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8'
- 1 (TS,12)
en, ɔpi, on, adə, or, iru, ur
2 (TS,30)
on, istus, ar, ensiə, ɔrt, ertə, a
3 (TS,16)
entrə, en, erəs, on, eə, ɔ, idə
7.
a b a b. c d c d: e e f. g g f
8' 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8'
- 1 (TS,19)
astrə, ɔzə, emə, irə, at, olsus, ot
8.
a b a b. c d c d: e f e. e f e
8 8' 8' 8' 8 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8'
- 1 (TS,25)
o, ansə, əls, itə, al, eksə
9.
a b a b. c d c d: e f e. f e f
8 8' 8' 8' 8 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8'
- 1 (TS,22)
at, unə, ots, erə, ut, iwrə
10.
a b a b. c d c d: e f e. f f e
8' 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8'
- 1 (TS,13)
enəs, an, ari, el, altə, es
11.
a b a b. c d c d: e f e f. g g
8 8' 8' 8' 8 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8'

8' 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8'
- 1 (TS,14)
ut, iə, en, aktə, um, ełə, eks
2 (TS,6)
ɔs, adə, u, emə, erts, ɔstəs, i
3 (TS,21)
ɔ, ombɾə, an, iə, en, enəs, ew
4 (TS,7)
albə, es, ormə, it, aməs, e, urə
12.
a b a b. c d c d: e f f. e e f
8 8' 8' 8' 8 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8'
- 1 (TS,20)
et, ensə, a, awlə, ews, ɔzə

13.

a b b a. a b b a: c c d. e d e
8 8 8 8 8 8 8 8 8 8 8' 8 8' 8

8 8 8 8 8 8 8 8 8 8' 8' 8 8' 8 8'

8' 8 8 8' 8' 8 8 8' 8 8 8' 8' 8 8'

- - - - -

- - - - -

8 8' 8' 8 8 8' 8' 8 8' 8' 8 8' 8 8'

- - - - -

- - - - -

- - - - -

7 7 7 7 7 7 7 7 7 7 7 7 7 7 7

6 6' 6' 6 6 6' 6' 6 6' 6' 6 6' 6 6'

5' 5' 5' 5' 5' 5' 5' 5' 5 5 5' 5 5' 5

14.

a b b a. a b b a: c c d. e e d
10 10 10 10 10 10 10 10 10 10 10 10

10 10 10 10 10 10 10 10 10' 10 10 10'

10' 10 10 10' 10' 10 10 10' 10 10 10' 10 10 10'

8' 8 8 8' 8' 8 8 8' 8 8 8' 8 8 8'

8 8' 8' 8 8 8' 8' 8 8' 8' 8 8' 8 8'

7 7' 7' 7 7 7' 7' 7 7' 7' 7 7' 7' 7

5 5 5 5 5 5 5 5 5' 5 5 5' 5

15.

a b b a. a b b a: c d c. c d c
8' 8 8 8' 8' 8 8 8' 8 8' 8 8' 8 8'

16.

a b b a. a b b a: c d c. e d e
8 8 8 8 8 8 8 8 8 8 8 8 8 8 8

17.

a b b a. a b b a: c d e. c d e
10 10' 10' 10 10 10' 10' 10 10' 10 10' 10 10' 10'

18.

a b b a. a b b a: c d e. e d c
10 10' 10' 10 10 10' 10' 10 10' 10 10' 10 10' 10'

1 (SC,18)
u, is, ɔrt, idə, al
2 (SC,10)
it, als, idə, ɔ, urə
3 (SC,3)
urə, el, en, adə, ust
4 (SC,8)
isə, al, on, ensiə, un

5 (SC,16)
orrə, an, eʃ, adə, eʎ
6 (SC,5)
ew, ertə, emə, ers, ebə
7 (SC,7)
en, inə, adə, at, ensə
8 (SC,9)
it, orə, estəs, ol, okə
9 (SC,17)
in, eʎə, idə, orn, ensiə
10 (SC,21)
ut, irə, igi, et, arə
11 (SC,27)
e, os, uns, al, ols
12 (SC,4)
ɔ, ibə, enə, it, urəs
13 (SC,26)
anə, ezə, il, albə, an

1 (SC,14)
al, e, as, or, aʎ
2 (SC,24)
aʃs, i, on, ezə, et
3 (SC,15)
errə, en, a, ebə, u
4 (SC,12)
adʒəs, ems, ens, udə, as
5 (SC,25)
ɔs, adə, eə, iks, arə
6 (SC,6)
ɔn, iə, ondə, ur, idə
7 (SC,19)
ut, e, ans, ansə, et

1 (SC,11)
otə, en, ɔrt, uri

1 (SC,13)
at, ɔrt, ew, o, un

1 (SC,23)
ew, arə, eri, es, uzəs

1 (SC,20)
en, irə, ut, estə, iw

8' 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8'	2 (SC,22) arə, erə, idə, at, adçə
19. a b b a. c d d c: e e f. f g g 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8'	1 (TS,14) ansə, ins, or, irə, iəs, a, eri
20. a b b a. c d d c: e e f. g f g 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8'	1 (TS,17) inə, aλ, ut, ələs, ari, ədəs
21. a b b a. c d d c: e e f. g g f 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8'	1 (TS,18) ist, ɔbə, iwən, ars, a, ənsiə, i
22. a b b a. c d d c: e f e f. g g 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8'	1 (TS,1) os, ambrə, urə, on, əl, ulə, əls
(v v v v. v v v v: v v v. v v v) 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8'	2 (TS,11) ugə, ankəs, ɔr, əl, iə, on, et
8' 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8'	3 (TS,15) ənsi, an, art, iwɾə, ɔriə, its, irə
-----	4 (TS,26) arə, it, atʃ, entə, inə, e, abə
23. a b b a. c d d c: e f f e. g g 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8'	1 (TS,8) us, entrə, ɔw, alməs, abə, əws, ar
8' 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8'	2 (TS,2) ɔzə, it, u, esə, ombɾəs, at, a
-----	3 (TS,5) ibə, o, un, ɔlsus, andə, ɔl, as
-----	4 (TS,10) adə, iws, am, ɔrə, umə, al, uls
-----	5 (TS,24) ənsi, ins, a, entrə, ɔrtəs, e, ens
(v v v v. v v v v: v v v. v v v) -----	6 (TS,28) erəs, ɔr, al, ibə, amə, ɔrt, ɔ
(v v v v. v v v v: v v v v. v v v) 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8' 8'	7 (TS,3) əns, ezə, apə, aj, en, ɔzə, əmul
-----	8 (TS,9) uls, ənsi, ɔzəs, ɔns, it, uptə, erə

Modalitats dels quartets

encadenats

a b a b. a b a b | esquema, 1 cas
a b a b. a c a c
a b a b. b a b a
a b a b. c d c d

2 esquemes, 2 casos
2 esquemes, 2 casos
7 esquemes, 12 casos

creuats

a b b a. a b b a
a b b a. c d d c

6 esquemes, 25 casos
5 esquemes, 15 casos

Modalitats dels tercets

<i>minvants</i>	
c c d. e e d (e e f. g g f)	3 esquemes, 9 casos
<i>minvant-simètric</i>	
c c d. e d e (e e f. g f g)	5 esquemes, 19 casos
<i>minvant-creixent</i>	
e e f. f g g	1 esquema, 1 cas
<i>simètric-minvant</i>	
c d c. c c d	1 esquema, 1 cas
e f e. f f e	1 esquema, 1 cas
<i>simètrics</i>	
c d c. c d c (e f e. e f e)	2 esquemes, 2 casos
a d a. d a d (e f e. f e f)	2 esquemes, 2 casos
c d c. e d e	1 esquema, 1 cas
<i>simètric-creixent (quartet encadenat - apartat)</i>	
e f e. f g g (e f e f. g g)	2 esquemes, 8 casos
<i>creixent-monorim (quartet creuat - apartat)</i>	
a d d a. a a	1 esquema, 1 cas
<i>creixent-minvant</i>	
e f f. e e f	1 esquema, 1 cas
<i>creixents (quartet creuat - apartat)</i>	
e f f. e g g (e f f e. g g)	1 esquema, 8 casos
<i>dissoluts</i>	
c d e. c d e	1 esquema, 1 cas
c d e. e d c	1 esquema, 2 casos

Mesures dels versos

En versos de 10 síl·labes	5 poemes
En versos de 8 síl·labes	46 poemes
En versos de 7 síl·labes	3 poemes
En versos de 6 síl·labes	1 poema
En versos de 5 síl·labes	2 poemes

Gèneres de les rimes

Totes masculines	3
Masculines als quartets i alternades als tercets	4
Alternades als quartets i als tercets	47
Femenines als quartets i alternades als tercets	3

Conclusions

La comparació entre els esquemes registrats a TS i SC permet comprovar les diferents concepcions del sonet en què es basa cadascun dels reculls. Pel que fa als quartets, TS els basteix, amb tres excepcions, sobre quatre rimes, mentre que els de SC només en presenten dues. Pel que fa a l'estructura, tots dos són encadenats o creuats, sense combinació de l'una amb l'altra; a TS, però, hi ha un equilibri en presentar les formes creuades i les encadenades, mentre que a SC, llevat dels dos primers, tots els sonets comencen amb dos quartets creuats. En canvi, les formes encadenades presenten més varietat d'esquemes en admetre la inversió de rimes o la fixació de la primera al llarg de tot el poema.

Tretze composicions de TS adopten la disposició del sonet anglès (tres quartets i un aariat) tot i que quatre composicions més del mateix recull presenten esquemes idèntics als del sonet anglès, però amb la disposició romànica en dos quartets i dos tercets. La distinció entre els dos tipus no és gens clara en aquests casos, ja que els encavalcaments de versos i seqüències són constants i rarament l'espai tipogràfic després de l'onzè o del dotzè vers coincideix amb una pausa sintàctica; per tant, cal suposar la separació de les seqüències d'una manera o d'una altra feta a l'atzar. Altrament, hi ha cinc peces en què el tercer quartet no respon a l'estructura dels dos anteriors i passa de creuat a encadenat (quatre vegades) o d'encadenat a creuat (una, amb un esquema irregular); doncs bé: només un d'aquests sonets presenta la distribució anglesa.

Però les combinacions preferides per Riba per als tercets, especialment a SC, són les que comencen amb tercet minvant: pràcticament la meitat de les peces ressenyades es troben en aquest cas. Deixant de banda la combinació minvant-creixent, que apareix una sola vegada i es pot descompondre en tres aariats, les altres dues són les pròpies del sonet francès tal com van ser establertes per Ronsard; la del doble minvant, habitual entre els sonetistes catalans a partir del Modernisme, és relativament abundosa, però molt menys que l'acabada amb tercet simètric, que amb prou feines es troba fora de les lletres franceses. Cal advertir que les poesies que segueixen aquests esquemes, a diferència de les esmentades abans, solen respectar la pausa sintàctica de l'onzè vers.

Tots els altres esquemes, dominats pels acabaments tradicionals en tercets simètrics i dissolts, s'han de considerar residuals. Tanmateix, convé esmentar un parell de casos excepcionals en què una rima es repeteix en tres versos seguits; l'un és una combinació de tercet simètric amb tercet minvant de dues rimes de diferent paritat; l'altre, en una distribució anglesa, consta d'un quartet seguit d'ariat de manera que la repetició afecta els tres darrers versos de la composició; només l'ús del mot-refrany en el primer vers de cada seqüència atenua l'efecte carregós d'un tríptic en la cloenda.

En la mateixa peça suara esmentada hi ha una rima que lliga totes les seqüències del cap a la fi, obligada per l'ús del mot-refrany; a més d'aquesta, n'hi ha una altra que basteix tots els versos senars sobre la mateixa rima, mentre que la dels parells canvia a cada quartet i als tercets; tot i que en aquest cas no es pot parlar de mots-refrany en sentit propi, sí que hi ha repetició de mots en rima en els versos tercer i setè, i a més en el cinquè, l'onzè i el tretzè.

Pel que fa al gènere de les rimes, la majoria dels sonets alternen els finals masculins amb els femenins al llarg de la composició; a més, gràcies als esquemes preferits, a base de quartets i apariats, s'aconsegueix que rimes diferents del mateix gènere no es posin en contacte en versos consecutius, tal com era preceptiu en la versificació clàssica francesa. Tanmateix, la preceptiva poètica catalana no ha adoptat mai l'alternança de gèneres com una norma inflexible; per això en un de cada cinc sonets, aproximadament, l'autor barreja rimes del mateix gènere (sobretot als quartets) o les fa contigües d'una seqüència a l'altra; en canvi, només en tres ocasions, totes a SC, arriba a compondre totes les rimes del mateix gènere, sempre masculí, que també és el dominant en altres poesies del recull.

Finalment, s'observa una clara preferència de Riba pels versos octosíl·làbics a l'hora de compondre sonets: tots els poemes de TS i més de la meitat dels de SC són escrits en aquesta mesura. En canvi, el decasíl·lab, el vers originari i tradicional del sonet, només apareix en cinc ocasions, i queden sis sonets compostos en versos més curts encara, dels quals es pot dir que tenen una representació testimonial.

Aquesta predilecció per l'octosíl·lab en el sonet no s'explica considerant les altres obres de Riba, on aquest vers apareix al costat d'altres mesures tradicionals. En les *Estances*, per exemple, són pocs els poemes en què és utilitzat en exclusiva (però entre aquests es compten els cinc sonets del llibre segon) o en combinació, mentre que els versos més llargs, de deu o dotze síl·labes, dominen arreu. A la secció central de *Del joc i del foc* es troba més ben representat, tot i que el pes del recull correspon a dues seccions de tankes. Tampoc no té un lloc preferent a les silves d'*Esbós de tres oratoris*, entremig dels altres parisíl·labs, però també amb predomini dels versos més llargs.

Com es pot veure, doncs, les raons de Riba per preferir l'octosíl·lab en els sonets no obeeixen a una inclinació espacial de l'autor per aquesta mesura. Potser el poeta sentia la necessitat d'abreujar el contingut del sonet tradicional i per a la seva intenció en tenia prou amb un vers lleugerament més curt. Tanmateix, cal tenir en compte el precedent de Mallarmé, que en molts dels seus sonets adopta els versos de vuit síl·labes, però sobretot en els de forma anglesa, tots els quals es componen de versos curts, octosíl·labs i, de vegades, heptasíl·labs. La influència estilística de Mallarmé en les obres de Riba, especialment en TS, ha estat assenyalada força sovint; ara hi podem afegir la influència mètrica.

Rimari

a

armar: TS,14,11
començar: TS,18,9
desfà: TS,30,14
despertar: TS,2,13
ha: TS,20,5
llunyà: TS,20,7
mà: TS,14,10; TS,18,10
perdrà: TS,24,8
va (A): TS,2,14; TS,30,12
va (V): TS,24,5

abə

creuava: TS,8,12
endevinava: TS,26,13
esclava: TS,8,9; TS,26,14

adə

abraçada (S): TS,12,6; SC,1,2
alada: SC,3,13
besada (S): SC,16,13
buidada: SC,3,11
cada: TS,6,2; TS,10,1
degrada: SC,1,4
desheretada: TS,27,3
desitjada: TS,12,8
enamorada: SC,7,10
enlluernada: TS,27,1
estimada: SC,1,5; SC,25,2
humiliada: SC,25,7
inclinada: TS,6,4
mirada (S): TS,27,6
onada: SC,1,7; SC,25,6
pensada (A): TS,10,4; TS,27,8
salvada: SC,25,3
tornada (S): SC,7,9; SC,16,11

adçə

gatge: SC,22,11
llenguatge: SC,22,12

adçəs

imatges: SC,12,1
platges: SC,12,4
ribatges: SC,12,5
salvatges: SC,12,8

aj

esglai: TS,3,6
esplai: TS,3,7

aktə

acte: TS,4,8
intacte: TS,4,6

al

alt: SC,14,1
animal: TS,25,9; SC,14,4; SC,15,9
astral: TS,25,11; SC,8,7
banal: TS,25,12
cal: TS,10,10; TS,25,14; TS,28,8;
SC,18,12
capçal: SC,8,2
igual: SC,27,11
mal: SC,8,3; SC,25,10; SC,18,14/
Mal: SC,14,8

matinal: SC,14,5
mortal: TS,29,2
reial: SC,8,6
rial: TS,28,5
terrenal: SC,27,13
trionfal: TS,19,4
vital: TS,10,11

albə

alba (S): TS,7,1; SC,26,13
balba: TS,7,3
salva (V): SC,26,11

alməs

palmes: TS,8,6
reialmes: TS,8,7

als

abismals: SC,10,7
animals: SC,10,3
sals: SC,10,6

terrals: SC,10,2

altə

alta: TS,13,11

assalta: TS,13,9

exalta: TS,13,14

aλ

avall: SC,14,12

mirall: TS,17,3

treball: TS,17,2; SC,14,13

am

eixam: TS,10,8

l·ligam: TS,10,5

ambrə

ambre: TS,1,2

cambra: TS,1,3

amə

flama: TS,28,9

trama (S): TS,28,12

aməs

flames: TS,7,9

trames (S): TS,7,11

an

buidant: SC,26,12

cant: TS,13,4; TS,29,10; SC,16,3

constant: TS,15,3

davant: TS,21,5

distant: TS,21,7

errant: SC,16,2

flotant: TS,13,2

gran: SC,16,6

ignorant: TS,15,2

infant: TS,29,14

llevant (S): SC,26,14

prendran: TS,19,12

vindran: SC,16,7

andə

banda: TS,5,12

garlanda: TS,5,9

anə

demana: SC,26,8

llunyana: SC,26,1

ufana (A): SC,26,5

vana: SC,26,4

ankəs

blanques: TS,11,3

branques: TS,11,2

ans

abans: TS,27,11

amants: SC,19,9

cants: TS,27,13

distants: TS,27,12

mans: TS,27,9

sants: SC,19,10

ansə

desesperança: TS,25,2

dibuixant-se: TS,14,4

esperança: TS,14,1; SC,19,14

gaubança: SC,19,11

pintant-se: TS,25,4

ajns

anys: SC,24,8

averanys: SC,24,4

estranys: SC,24,1

torsimanyys: SC,24,5

apə

cap a: TS,3,5

drapa: TS,3,8

ar

atzar: TS,8,13; TS,30,5; SC,2,1

familiar: SC,2,7

mar: TS,8,14; TS,30,7; SC,2,5

rar: SC,2,3

arə

acara: SC,22,8

ara (S): SC,23,2

ara (Av): SC,23,7

avara: SC,25,13

cara (S): TS,29,1

cara (A): SC,25,12

clara: TS,29,9; SC,29,13

dispara: SC,23,6

empara: SC,21,14

encara (Av): TS,26,4; TS,29,3;
TS,29,7; SC,22,1
mare: TS,29,5; TS,29,11; TS,29,13
Pare: SC,21,12
prepara: SC,22,5
rara: SC,22,4
separa: TS,26,1

ari

arbitrari: TS,17,9
imaginari: TS,13,5
necessari: TS,13,7
reposar-hi: TS,1t,10

ars

atzars: TS,18,6
espars: TS,18,7

art

covard: TS,15,8
retard: TS,15,5

as

fugaç: TS,5,14
pas: SC,14,10
refàs: SC,12,13
tenaç: SC,14,9
vas (S): TS,5,13
voraç: SC,12,12

astrə

astre: TS,19,1
desastre: TS,19,3

at

aferrissat: TS,22,3
combat (S): TS,2,11
eriçat: TS,22,1
esclat: TS,19,10
eternitat: SC,13,1
grat: SC,7,13
llançat: SC,22,10
malfiat: SC,13,5
meditat: TS,2,10
oblidat: TS,19,9
salvat: SC,22,13
somniat: SC,13,8

atj

assaigs: TS,26,5
raigs: TS,26,8

awlə

faula: TS,20,8
paraula: TS,20,6

e

absté: SC,19,7
carrer: TS,27,4
darrer: TS,27,2; TS,19,6
fer: TS,26,12
gairebé: TS,27,5
refer: TS,27,7
sabré: SC,19,2
sé: SC,29,3
també: TS,24,10
té: TS,26,10
ve: TS,24,11

ebə

eleva: SC,15,11
meva: SC,5,12; SC,15,14
treva: SC,5,14

eə

crea: TS,16,10
dea: SC,25,9
idea (S): TS,16,9; SC,25,10

egə

cega: SC,2,12
nega: SC,2,11

eł

Ell: SC,16,14
vaixell: SC,16,12

ełə

bella: SC,17,2
ella: TS,4,10; SC,17,7
esbadella: SC,17,6
meravella (S): TS,4,12; SC,17,3

ełəs

belles: TS,17,6
elles: TS,17,7

emə

esquema: TS,19,5
extrema (A): TS,6,6; TS,19,7
extrema (V): SC,5,9
sistema: TS,6,8
suprema: SC,5,10

ems

ensems: SC,12,3
extrems: SC,12,2
suprems: SC,12,6
temps: SC,12,7

en

ardent: TS,21,9; SC,3,9; SC,11,7
bruscament: TS,16,4
conciliadament: TS,3,12
coneixement: TS,3,9
dent: TS,21,11
desesperadament: SC,20,8
desment: SC,7,14
distén: SC,15,7
incoherent: SC,20,5
indiferent: TS,4,7; SC,3,10
ment: TS,12,3; SC,11,6
moviment: SC,15,2
obscurament: SC,15,3
orient: SC,7,1; SC,11,3
pensament: SC,11,2; SC,20,4
present (A): TS,4,5
vagament: TS,16,2
vehement: TS,7,8
vent: TS,12,1; SC,7,5; SC,20,1
vivent: SC,15,6

ens

pensaments: SC,12,10
tens: SC,12,9
vents: TS,24,14
vivents: TS,24,13

entə

atenta: TS,26,5
presenta: TS,26,6

entrə

entre: TS,8,2; TS,16,1; TS,24,7
mentre: TS,16,3; TS,24,6
ventre: TS,8,3

erə

bandera: TS,21,8
desespera: TS,9,14
era (V): TS,9,13
espera (V): TS,21,6; SC,22,2
primavera: SC,22,7
primera: SC,22,3
sincera: SC,22,6

erəs

banderes: TS,16,5
lleugeres: TS,28,1
primaveres: TS,16,7; TS,28,4

es

bes: SC,1,1
creés: SC,1,6
després: SC,1,8
és: TS,13,10
excés: TS,7,4; TS,13,13; SC,1,3
lleugers: SC,23,13
més: TS,7,2; TS,13,12
només: SC,23,10

esə

ésser: TS,2,6
travessa (V): TS,2,7

estə

resta (S): SC,20,13
tempesta: SC,20,10

estəs

celestes: SC,9,10
festes: SC,9,9

e]

creix: SC,16,9
mateix: SC,16,10

et

fet: TS,20,1; SC,24,12
indiscret: SC,19,12
perfet: TS,11,14

plet: SC,24,13
quiet: TS,11,13
retret (A): SC,21,13
secret (A): TS,20,3
secret (S) SC,19,13; SC,21,11

ets

ets: TS,15,10
quiets: TS,15,12

ew

Déu: TS,29,6/ *déu*: SC,23,5
greu: SC,23,5
lleu: TS,21,13
meu: TS,21,14; SC,13,9
neu: SC,13,11
romeu: SC,23,8
seu: TS,29,8
teu: SC,23,1

ε

alè: TS,7,10; SC,14,6
fè: SC,14,7
mercè: SC,27,8
perquè: SC,27,1
ple: TS,7,12; SC,27,4
poder: SC,14,3
re: SC,27,5
saber: SC,14,2

εδəs

fredes: TS,17,12
sedes: TS,17,14

εks

batecs: TS,4,14
reflex: TS,4,13

εksə

inconnexa: TS,25,10
sexe: TS,25,14

el

arrel: SC,3,3
cel: TS,1,11; TS,11,7; SC,3,2
cruel: TS,1,9
estel: TS,13,8
fidel: TS,11,6; TS,13,6

infidel: SC,3,7

vel: SC,3,6

εmul

èmul: TS,3,14
trèmul: TS,3,13

εnə

falena: SC,4,9
pena: SC,4,10

εnəs

penes: TS,13,3; TS,21,12
sirenes: TS,13,1; TS,21,10

εns

descens: TS,3,1
intens: TS,3,4

εnsə

coneixença: TS,20,2
densa: TS,20,4
naixença: TS,7,12
pensa: SC,7,14

εnsi

comenci: TS,15,4
llenci: TS,9,3; TS,24,4
recomenci: SC,1,9
silenci: TS,9,2; TS,15,1; TS,24,1;
 SC,1,10

εnsiə

absència: TS,18,11; SC,8,11;
 SC,17,14
imminència: TS,18,14; TS,30,6
innocència: TS,30,8; SC,8,13
presència: SC,17,12

εri

imperi: TS,14,13; SC,23,12
misteri: TS,14,14; SC,23,9

εrrə

aferra: SC,15,4
desferra: SC,15,8
esquerra: SC,15,5
terra: SC,15,1

εrs

divers: SC,5,13

univers: SC,5,11

ertə

certa: SC,5,3

concerta: SC,5,6

desperta (A): TS,30,14

experta: SC,5,7

incerta: TS,30,11

oberta: SC,5,2

erts

incerts: TS,5,11

oberts: TS,5,9

ew

atreu: SC,5,8

creixeu: SC,5,1

Orfeu: SC,5,5

veu (S): SC,5,4

ews

creus (S): TS,20,12

peus: TS,8,12

trofeus: TS,20,13

veus (S): TS,20,9

veus (V): TS,8,12

ezə

apresa: SC,26,3

compromesa: SC,26,2

delicadesa: SC,26,7

estesa (A): TS,3,3

maduresa: SC,26,6

presa (S): SC,24,12

saviesa: SC,24,11

sorpresa (S): TS,3,2

i

camí: SC,24,6

destí: SC,24,3

diví: TS,18,3

dormir: TS,17,11

endeví: SC,2,10

fi (S): SC,2,9

marcir: TS,17,13

mi: TS,6,14; TS,18,12; SC,24,7

servir: SC,24,2

si (Av): TS,6,13

ibə

esquiva (A): TS,5,1

esquiva (V): TS,4,2

evasiva: TS,28,6

pensativa: SC,4,7

riba: TS,28,5; SC,4,6

viva: TS,5,4; SC,4,3

idə

crida (S): TS,16,14

crida (V): SC,6,13

departida: TS,16,12

expandida: SC,10,10

junyida: SC,18,13

mida: SC,22,14

oblida: SC,17,9

vida: SC,6,12; SC,19,9; SC,1,10;
SC18,11; SC,22,9

iə

alegria: TS,23,6; SC,6,6

fantasia: TS,4,2

folia: TS,21,6

guia (S): SC,6,2

inharmonia: SC,6,3

malenconia: SC,6,7

melangia: TS,11,11; TS,21,6

poesia: TS,4,3

reflectia: TS,23,8

tenia: TS,11,9

iəs

cauries: TS,24,10

podries: TS,14,9

igi

estigui: SC,21,9

rigui: SC,21,10

iks

antics: SC,25,11

prolix: SC,25,14

il

mil: TS,9,9

subtil: TS,9,12

iλ

perill: SC,26,10

senzill: SC,26,9

in

crin: SC,17,5

indistint: SC,17,4

laberint: SC,17,1

vint: SC,17,8

inə

declina: SC,7,6

divina: TS,26,9; SC,7,7

endevina (V): TS,17,1; SC,7,3

marina: TS,26,11; SC,7,2

submarina: TS,17,4

ins

camins: TS,24,3

destins: TS,14,2

dins: TS,14,3

fins (P): TS,24,2

irə

espira: SC,21,7

fira: SC,21,6

gira: TS,14,7; TS,15,14; SC,20,3

ira: SC,20,2; SC,21,3

mira: TS,14,6; TS,15,13; TS,19,8;
SC,20,6

pira: SC,21,2

respira: TS,19,6

sospira: SC,20,7

iru

miro: TS,12,11

reflectir-ho: TS,12,13

is

cedís: SC,18,2

paradís: SC,18,3

somrís: SC,18,7

submís: SC,18,6

isə

aferrissa: SC,8,5

bardissa: SC,8,1

llicça: SC,8,4

ventissa: SC,8,8

ist

trist: TS,18,1

vist: TS,18,4

istus

tristos: TS,30,4

vistos: TS,30,2

it

crit: TS,2,2; TS,7,6; SC,4,13;
SC,9,8

delit: SC,9,4; SC,10,4

esfereüt: SC,9,5

nit: TS,7,8; TS,26,2; SC,4,11;
SC,9,1; SC,10,1

oblit: SC,10,8

petit: TS,26,3

pit: SC,10,5

vestit (A): TS,2,3

itə

imita: SC,1,14

inaudita: SC,1,12

medita: TS,25,6

suscita: TS,25,8

iw

estiu: SC,20,11

riu (V): SC,20,12

iwən

riuen: TS,18,8

viuen: TS,18,5

iwrə

lliure: TS,15,6; TS,22,12

riure: TS,22,14

viure: TS,15,7; TS,22,10

iws

captius: TS,10,2

redivius: TS,10,3

o

albor: SC,13,13

horitzó: TS,5,3

llavor: SC,13,10

moridor: TS,5,2

- no*: TS,25,3
teló: TS,25,1
okə
boca: SC,9,14
evoca: SC,9,12
ols
dolç: SC,27,12
molts: SC,27,14
olsus
dolços: TS,5,6; TS,19,11; TS,19,14
polsos: TS,5,7
ol̄
fol: SC,9,11
sadoll: SC,9,13
ombrə
nombre: TS,21,4
ombra: TS,21,2
ombrəs
nombres: TS,2,9
ombres: TS,2,12
on
front: TS,12,5; TS,16,8
món: TS,1,6; TS,12,7; TS,16,6;
TS,30,3; SC,8,9; SC,24,9
on: TS,11,10
pregon: TS,1,7; SC,8,10; SC,24,10
són: TS,11,12; TS,30,1
ondə
fonda (A): SC,6,9
fronda: SC,6,10
opə
acopa: SC,2,6
copa: SC,2,4
popa: SC,2,2
tropa: SC,2,8
or
amor: TS,12,9; TS,14,5; SC,14,11
Favor: SC,14,14
horror: TS,12,10
llangor: TS,14,6
ormə
enorme: TS,7,7
forma (S): TS,7,5
orn
alicorn: SC,17,13
jorn: SC,17,11
orrə
esborra: SC,16,5
socorre: SC,16,4
sorra: SC,16,1
torre: SC,16,8
os
amorós: SC,27,7
fos (V): TS,1,4; SC,27,6
joiós: SC,27,3
orgullós: SC,27,2
sinuós: TS,1,1
ot
mot: TS,19,12
tot: TS,19,13
otə
flota (S): SC,11,1
sanglota: SC,11,4
sota: SC,11,8
tota: SC,11,5
ots
mots: TS,22,5
tots: TS,22,7
ozə
amorosa: TS,20,14
difosa: TS,20,10
fastuosa: TS,20,11
o
flor: TS,16,11; TS,21,3; SC,4,5;
SC,10,11
jo: TS,16,13; TS,21,1; TS,28,14;
SC,4,8; SC,10,13
plor: TS,28,13; SC,4,4
so: SC,4,1
obə
prova (S): TS,18,3

- retroba*: TS,18,2
ol
vol (S): TS,5,11
vol (V): TS,5,10
on
compon: SC,6,1
font: SC,6,5
pont: SC,6,4
son: SC,6,8
ons
compons: TS,9,7
dons: TS,9,6
opi
apropi: TS,12,4
propi: TS,12,2
or
cor: TS,11,5; TS,21,3; TS,23,5;
TS,23,9; TS,23,13; TS,28,2
mor: TS,11,8; TS,23,14; TS,28,3
or: TS,23,12
tesor: TS,23,7
ora
defora: TS,10,6
fora: SC,9,6
hora: TS,10,7; SC,9,7
plora: SC,9,2
vora: SC,9,3
oria
glòria: TS,15,11
memòria: TS,15,9
ort
fort: SC,11,12; SC,13,6; SC,18,10
mort (S): TS,28,11; TS,30,9;
SC,11,9; SC,13,7
mort (A): SC,13,2
port: SC,11,11
record: TS,28,10; SC,11,14;
SC,13,3; SC,18,9
sort: TS,30,10
ortas
mortes: TS,24,9
- portes* (S): TS,24,12
os
clos: SC,25,4
cos: TS,6,1; SC,25,1
plors: SC,25,5
repòs: TS,6,3; SC,25,8
ostas
acostes: TS,6,12
hostes: TS,6,10
osus
cossos: TS,27,14
trossos: TS,27,10
ow
nou (A): TS,8,5
prou: TS,8,8
ozà
cosa: TS,2,1
nosa: TS,3,11
posa (V): TS,2,4
proposa: TS,19,4
rosa: TS,3,11; TS,19,2
ozas
coses: TS,9,8
roses: TS,9,5
u
comú: SC,18,4
enduu: SC,15,12
ningú: SC,18,5
nu: TS,6,7; SC,18,8
tu: SC,2,8; TS,6,2; SC,18,1/ *Tu*:
SC,15,13
uda
caiguda (S): SC,12,11
deguda: SC,12,14
uga
fuga (S): TS,11,1
poruga: TS,11,4
uls
convuls: TS,23,4
impuls: TS,23,2

ulə

despulla (V): TS,1,10

rulla: TS,1,12

uls

orgulls: TS,9,1

ulls: TS,9,4; TS,10,13; TS,10,14

um

llum: TS,4,9

rumb: TS,4,11

umə

acostuma: TS,23,10

escuma: TS,10,9; TS,23,11

suma (S): TS,10,12

un

damunt: SC,8,14

profund: TS,5,8

un: TS,5,5; SC,8,12; SC,13,11;
SC,13,14

unə

comuna: TS,22,2

una: TS,22,4

uns

brunz: SC,27,10

profunds: SC,27,9

uptə

abrupte: TS,9,10

dubte: TS,9,11

ur

conjur: SC,6,14

impur: TS,12,14

mur: TS,12,12

pur: TS,6,11

urə

altura: SC,3,5

atura: TS,7,13

aventura: TS,7,14; SC,3,4/

Aventura: SC,10,12

clausura (S): TS,1,8

figura (S): TS,1,5; SC,3,8

impura: SC,10,14

Obscura: SC,3,1

urəs

figures (S): SC,4,12

impures: SC,4,14

uri

auguri (S): SC,11,10

murmuri (S): SC,11,13

us

intrús: TS,8,1

nus (A): TS,8,4

ust

adust: SC,3,12

tust: SC,3,14

ut

absolut: TS,4,3; TS,17,5; SC,1,11;
SC,19,5; SC,21,5

joventut: SC,20,14

mut: SC,21,1

perdut: TS,17,8; TS,22,11; SC,2,14;
SC,19,1; SC,21,8

plenitud: SC,20,9

quietud: SC,21,4

solitud: TS,4,1; TS,22,9

valgut: SC,19,5

vastitud: SC,2,11

virtut: SC,19,8

viscut: TS,22,13

volgut: SC,1,13

uzəs

confuses: SC,23,14

refuses: SC,23,11

Resum estadístic

Nombre de versos de TS	420
Nombre de versos de SC	378
Nombre total de versos	718
Nombre de consonàncies de TS	121
Nombre de consonàncies de SC	86
Nombre total de consonàncies	159
Mitjana de consonàncies per poema a TS	4
Mitjana de consonàncies per poema a SC	3,1
Mitjana global de consonàncies per poema	2,7
Mitjana de versos per consonància a TS	3,4
Mitjana de versos per consonància a SC	4,3
Mitjana global de versos per consonància	5
Consonàncies que no es repeteixen	93
Consonàncies repetides en 2 poemes	27
Consonàncies repetides en 3 poemes	14
Consonàncies repetides en 4 poemes	8
Consonàncies repetides en més de 4 poemes	17
Nombre de paraules en rima a TS	389
Nombre de paraules en rima a SC	369
Nombre total de paraules en rima	627
Paraules que no es repeteixen	523
Paraules repetides en 2 versos	65
Paraules repetides en 3 versos	21
Paraules repetides en 4 versos	11
Paraules repetides en més de 4 versos	7

Casos particulars

“esquema” (TS,19,5) rima en e tancada. Tant al DCVB com al DOP i el DR es troba amb e oberta.

“dons” (TS,9,6), per la seva banda, presenta un timbre obert, igual que quan apareix a les *Estances*. El DOP corrobora aquest grau d’obertura; no pas el DCVB i el DR, que el consideren tancat, evidentment, per la seva relació etimològica amb “donar”.

“alicorn” (SC,17,13) rima amb una altra paraula en o tancada. El DOP i el DR, en l’entrada “alicorn” estan d’acord amb aquest timbre, però el DCVB s’hi oposa, en l’entrada “corn”, amb més fonament etimològic.

“enduu” (SC,15,12) rima amb una u simple, prescindint del diftong amb què apareix en el text. Potser s’hauria d’haver escrit “endú”, tal com es pronuncia.

“cap a” (TS,3,5) figura en rima en un sol bloc. Segurament es tracta d’una filigrana versificatòria que Riba ja havia utilitzat a les *Estances*, però cal tenir en

compte el fenomen de l'aglutinació, que converteix les locucions molt usades en una sola paraula, i aquesta és una locució prepositiva que, malgrat la separació gràfica dels seus elements, pot ser sentida com un tot.

Conclusions

Carles Riba pertany a l'última generació de poetes que rima habitualment els seus versos; per això, en encarar-se amb aquests reculls de sonets ho fa des d'una experiència provada, sobretot, en els dos llibres d'*Estances*, que li permet disposar d'unes tècniques i d'un repertori variats i regulars.

En aquest aspecte, TS encara és deutor dels procediments de les *Estances*; per exemple, els encavalcaments abruptes li permeten de tant en tant situar al final de vers una preposició o una forma auxiliar del verb ("cap a", "entre", "ha"...) que així és forçada a rimar amb un altre vers proper. En canvi, a SC només queden vestigis d'aquesta tècnica (com el "perquè" de SC,27) i l'esticomíia és la pràctica habitual.

En tot cas, és palesa la varietat del repertori de rimes en Riba: considerats en conjunt els dos reculls, la majoria de consonàncies (un 58,5%) només apareix una vegada, tot i que no es tracta quasi mai de finals rars, sinó de combinacions de vocals i consonants molt freqüents en català, i les poques excepcions que s'hi troben (ambrə, astrə, emul...) també són força conegudes i practicades. L'autor, doncs, utilitza la rima amb moderació, com un ornament tradicional, sense buscar-hi efectes de sonoritat excessivament brillants que no serien adients amb el caire intel·lectual de la seva poètica.

També se n'ha de destacar la riquesa del lèxic: de nou comptant entre els dos reculls, la gran majoria de paraules en rima (83,5%) només s'hi troben una vegada. Quant a les més repetides, es pot dir que són poèticament significatives, especialment *cor*, que, si bé apareix sis vegades, és a causa de la seva utilització com a mot-refrany a TS,23. També *món* apareix sis vegades, i la segueixen *vida*, *nit*, *jo*, *absolut* i *perdut* amb cinc finals cadascuna.

Finalment, a banda del mot-refrany claríssim de TS,23, convé retreure el recurs de repetir la mateixa paraula en rima en un sol poema. Això, que en principi seria un defecte, sembla que es tracta d'un procediment intencionat, sobretot quan hi ha implicat l'últim vers del poema, com és el cas de TS,10, de TS,19 i de SC,13, ja que en aquesta posició queda més en relleu; però també apareix atenuat a TS,29, on les paraules *mare* (tres vegades) i *encara* (dues) rimen entre elles i amb dues paraules més que no es repeteixen, en un repartiment potser arbitrari. No es pot descartar, en aquesta pràctica, una influència simbolista.

Correspondències

Tres suites (TS)

1. Imaginat, el sinuós (22:1)
2. Encara pensat: ésser cosa (23:2)
3. Cambra reduïda al descens (23:7)
4. Refiada, gran solitud (11:1)
5. Per a figurar-te, l'esquiva (23:3)
6. Si el somriure és per al teu cos (11:2)
7. Inconscient orgull d'una alba (11:4)
8. Llangorosament és l'intrús (23:1)
9. Com els meditatus orgulls (23:8)
10. Pensar-te és abolir de cada (23:4)
11. La nit, amb la profunda fuga (22:2)
12. Em pren com un diàfan vent (6:1)
13. Ridícules, velles sirenes (10:1)
14. Dolça forma, que una esperança (19:1)
15. Ondules brusc, com un silenci (22:3)
16. La mateixa mirada que, entre (6:3)
17. Llur glòria a penes s'endevina (20:1)
18. Sol amb mi sol! L'amor és trist (21:1)
19. Sol amb la seva nit un astre (7:1)
20. Perquè el cor sobre el cor ha fet (12:1)
21. Meravella d'ésser que jo (11:3)
22. Són un pas que passa, eriçat (9:1)
23. Tot el dia he llençat, i el cor (3:1)
24. Jo no sabia que el silenci (23:5)
25. La terra ha pujat el teló (8:1)
26. Un canvi aeri ens separa (22:4)
27. A flor dels ulls, enlluernada (5:1)
28. ...Les mans encara, més lleugeres (23:6)
29. Com, entre dolça i dolça cara (2:1)
30. Veuen, i aquí dirà que són (6:2)

Salvatge cor (SC)

1. Que en el cant sigui baix el bes (4:1)
2. Quina joventut de mar (1:1)
3. He dormit dins la Terra Obscura (13:3)
4. Misteriós, un so (13:12)
5. L'arbre ha dit: "Aurores, creixeu (13:6)
6. El peu mateix es compon (14:6)
7. Penso en el cor — i en l'orient (13:7)
8. Amb callats ocells, la bardissa (13:4)
9. Llarga, com s'allarga la nit (13:8)
10. La nit volgué que fóssim nit (13:2)
11. Frèvol cor de la fosca, flota (15:1)
12. Jo inert, i les fosques imatges (14:4)
13. Sempre deguda eternitat! (16:1)
14. Escolta, Déu, Tu més pregon, Tu alt (14:1)
15. Llavors he dit: "Creixença de la terra (14:3)
16. ...I la noia, dreta a la sorra (13:5)
17. Al monstre i al seu laberint (13:9)
18. He pres, fent-me teva, per tu (13:1)
19. Tot el que he perdut (14:7)
20. Celeste mur, i els blaus cavalls del vent (18:1)
21. Va cremar, i el bosc era mut (13:10)
22. Tot neix — i tot pot néixer encara (18:2)
23. Calla, vençut, el bosc darrera teu (17:1)
24. El cant em mena, i animals estranys (14:2)
25. La meva ànima i el meu cos (14:5)
26. Joventut llunyana (13:13)
27. No ho diria en va, perquè (13:11)